

ערוך לנר מסכת יבמות דף סב עמוד ב

בגמרא בלא תורה בלא חומה. י"ל מערבא למה לא אמרי ג"כ הג' דחשיב ר' תנחום אר"ח וכן ר' תנחום מ"ט לא חשיב ג"כ הני דבמערבא אמרי, ונ"ל דלקמן אמרינן במערבא כי נסיב אדם אתתא אמרי לי' הכי "מצא או מוצא וכו'" ע"ש. ויש להבין מה הי' כוונתם במה דאמרי לי' הכי ובפרט מיד כשנסיב שאולי עדיין לא ידע את אשתו אם טובה היא אם רעה.

אבל י"ל דמערבא לשיטתם דהכא אזלי דהנה הטובות שעל ידי נישואי אשה דחשיב ר' תנחום לא שייכי רק כשמצא אשה טובה. אבל ברעה הכל להיפך שאין שמחה ואין ברכה ואין טובה כדאמרינן לקמן בסוגין כמה רעה אשה רעה. אבל מכ"מ טעם דמערבא שהיא לו לעזרה שמתעסקת בצרכי הבית והיא לו לחומה נגד היצה"ר כמו שפי' המהרש"א זה שייך גם באשה רעה כדאמרינן לקמן ר' חייא הוי מצערא לי' דבתהו וכו' א"ל דינו שמגדלות בנינו ומצילות אותנו מן החטא. פי' שמגדלות בנינו ועי"ז אנו יכולים לעסוק בתורה. וזהו דאמרי במערבא בלא תורה בלא חומה – שרצו לפרט הטובות ששייכי גם באשה רעה. וזהו מה דאמרי במערבא כי נסיב אינש אתתא ולשמחו ביום חתונתו שלא ידאג שמא היא לו אשה רעה אמרו לו מצא או מוצא פי' בין שהיא מצא בין שהיא מוצא עכ"פ מצאת טוב שעד כאן היית בלא תורה ובלא חומה:

רש"י מסכת קידושין דף כט עמוד ב

הא לן הא להו – בני בבל היו הולכין וגורסין משניות התנאים בא"י ומתוך שלומדים חוץ למקומם אין צרכי הבית מוטלים עליו נושא אשה דהוה בלא הרהור ואח"כ הולך ולומד תורה. להו – לבני א"י הלומדים במקומם אם נושא אשה יהו צרכי הבית מוטלין עליו ויבטלוהו.